

КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ПАТОФІЗІОЛОГІЇ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЛАТФОРМИ MOODLE

Акімов О. Є., Соловйова Н. В., Денисенко С. В., Назаренко С. М.,
Костенко В. О.

*Полтавський державний медичний університет,
м. Полтава, Україна
akimoleh@gmail.com*

Вступ. Умови сьогодення ставлять перед системою вищої освіти України титанічні завдання: зберегти та, по можливості покращити, якість освіти та вберегти життя здобувачів освіти та педагогів. В умовах пандемії COVID-19 та військової агресії Росії ці завдання є пріоритетними та вкрай важливими. Це ставить перед системою освіти необхідність розробки програм дистанційного навчання за всіма спеціальностями. Система медичної освіти не є виключенням. Постає логічне питання: а чи можливо якісно підготувати фахівця медичної спеціалізації дистанційно?

Безумовним є факт, що підготовка здобувача освіти на клінічних кафедрах в дистанційному режимі без зниження якості опанування здобувачем практичних навичок є неможливою. Проте, патофізіологія відноситься до циклу теоретичних дисциплін, тому можливим є опанування здобувачем освіти необхідних компетенцій на належному рівні і в дистанційному форматі. Головним критерієм, що визначатиме ефективність дистанційного навчання та фактичну можливість опанування компетенцій здобувачами освіти є раціональний вибір освітньої платформи та методичного підходу до організації навчального процесу.

Метою даної роботи було обґрунтувати доцільність використання освітньої платформи Moodle для організації дистанційного навчання на кафедрі патофізіології.

Матеріали та методи. При підготовці даної роботи були використані такі загально-наукові методи як аналіз та синтез досвіду організації навчального процесу на кафедрі патофізіології Полтавського державного медичного університету (ПДМУ) в дистанційному режимі за останні 2 роки (2020-2022).

Результати та обговорення. На кафедрі патофізіології Полтавського державного медичного університету наявний досвід практичного використання наступних платформ для організації дистанційного навчання здобувачів освіти II (магістерського) рівня вищої освіти: G-Suite, ZOOM та Moodle. Проаналізувавши недоліки та переваги описаних систем колектив авторів дійшов висновку, що найкращою платформою для організації дистанційного навчання в дистанційній формі на кафедрі патофізіології є освітня платформа Moodle.

Використання сервісів відеоконференцій ZOOM для проведення практичних занять та лекцій є недоцільним та малоефективним. Такого висновку колектив авторів дійшов після аналізу віддалених результатів навчання на цій платформі. Проаналізувавши результати тестового іспиту КРОК-1 у здобувачів освіти, що вимушено навчались на освітній платформі

ZOOM через пандемію COVID-19, та врахувавши рівень їх теоретичної підготовки підчас іспиту із дисципліни, було встановлено зниження якості їх теоретичної підготовки. Причиною цього є «ZOOM-обумовлене виснаження центральної нервової системи» (ZOOM fatigue) - термін, що включає в себе різке зниження уваги та когнітивних можливостей учасників ZOOM-конференції після 20-ї хвилини від початку конференції [Ratan R. Facial Appearance Dissatisfaction Explains Differences in Zoom Fatigue / R. Ratan, D.B. Miller, J.N. Bailenson // Cyberpsychol Behav Soc Netw. – 2022. – Vol.25, №2. – P.124-129. doi: 10.1089/cyber.2021.0112.]. Іншим суттєвим фактором, що впливає на ефективність дистанційного навчання на платформі ZOOM є неможливість контролю за самотійною роботою здобувача освіти, яка є ключовим фактором для здобуття освіти в дистанційному форматі.

Використання платформи G-Suite дозволяє достатньо ефективно використовувати засоби цієї системи для контролю за самотійною роботою здобувача освіти та є більш прийнятною для проведення практичних занять з патофізіології. Недоліком цієї системи є неможливість якісної подачі лекційного матеріалу. Максимально можливим на цій платформі є додавання відеозапису лекції або презентації для ознайомлення.

Використання освітньої платформи Moodle дозволяє уникнути описаних вище негативних явищ в освітньому процесі за умов його організації у дистанційній формі. Платформа Moodle дозволяє ефективно контролювати самотійну роботу здобувачів освіти при підготовці до практичного зайняття завдяки можливості створення тестів різного рівня складності (від простих так/ні тестів до більш складних, що вимагатимуть аналізу та синтезу інформації, що може бути подана у відео форматі або малюнках-схемах). Також платформа Moodle дає можливість створювати інтерактивні лекційні презентації, які дають можливість перетворити здобувача освіти з пасивного учасника (глядача відеозапису) на активного учасника лекції (шляхом завдання коротких тестових питань в процесі, тощо).

Також для надання здобувачам освіти можливості самотійно формувати освітню траєкторію ми розробили методичний підхід до організації оцінювання на практичному занятті на платформі Moodle. Для цього контроль кінцевого рівня знань на практичному занятті доцільно поділити на три рівні: базовий середній та високий. Базовий рівень відповідає рівню опанування компетенцій на рівні традиційної оцінки «3». Він складається з 30 тестів типу так/ні (правда/неправда) і спрямований на оцінку засвоєння найбільш важливих теоретичних засад заняття. Успішне складання передбачається при подоланні бар'єру в 70% правильних відповідей. На цьому етапі здобувач освіти може зупинити подальшу роботу над темою та отримати традиційну оцінку «3». При подоланні бар'єру в 90% правильних відповідей здобувач освіти може перейти до завдань середнього рівня, а може прийняти рішення не робити цього та отримати традиційну оцінку «3». Середній рівень відповідає рівню опанування компетенцій на рівні традиційної оцінки «4». Він складається із 30 тестових завдань типу КРОК-1 і вимагає подолання бар'єру в 70% правильних відповідей для зарахування цього рівня як виконаного та отримання

традиційної оцінки «4». Кількість спроб на цьому рівні обмежена 3 спробами. При неподоланні бар'єру в 70% правильних відповідей здобувач освіти отримує традиційну оцінку «3». При подоланні бар'єру в 70% правильних відповідей здобувач освіти отримує традиційну оцінку «4», проте не має права переходити до високого рівня, якщо відсоток правильних відповідей менше 90%. При подоланні бар'єру в 90% правильних відповідей здобувач освіти може перейти до вирішення завдань високого рівня. Високий рівень відповідає рівню опанування компетенцій на рівні традиційної оцінки «5». Цей рівень включає в себе 15 завдань підвищеної складності, які спрямовані на оцінку вищих когнітивних функцій здобувача освіти. Ці завдання можуть вимагати аналізу схематичного зображення, навпаки створення схеми патогенезу, тощо. При подоланні бар'єру в 70% правильних відповідей здобувач освіти отримує традиційну оцінку «5».

Висновки. У підсумку слід зазначити, що застосування запропонованого методичного підходу до організації дистанційного навчання на кафедрі патофізіології з використанням платформи Moodle дозволить зберегти якість освіти та забезпечить можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій.

Ключові слова: патофізіологія, викладання, здобувачі освіти, дистанційна освіта, вища освіта, Moodle.